

Starokatolická církev v ČR

COMMUNIO

5/12

Pastýřský list k vánočním svátkům 2012

„... Toto vám bude znamením:
Naleznete dětátko v plenkách, položené do jeslí.“ (L 2,12)

Milované sestry a milovaní bratři,

když Bůh činí nové a veliké věci, bývá to obyčejně jinak, než bychom čekali. Na počátku vánočního evangelia sice slyšíme o těch, kteří vládnou velikým říším a jejichž nařízeními se dává do pohybu celý tehdy známý svět, ale i oni jsou vlastně jen součástí dobové kulisy, do níž je zasazen děj Božího vtělení. Skutečnými hrdiny tohoto příběhu jsou Maria a Josef, obyčejní lidé z galilejského Nazaretu, kteří jsou i přes Mariino pokročilé těhotenství nuceni vážit dalekou cestu, aby splnili svou poddanskou povinnost. Do Davidova města Betléma přicházejí pozdě a místo příbytku k přenocování nacházejí jen lidskou přezíravost a lhostejnost. V chudobě, v těch nejnuznějších podmínkách, jaké si jen můžeme představit, přichází na svět ten, jehož po tisíciletí očekává svět jako svého Spasitele. Bída a nouze je poznávacím znamením Dítěte, které po narození zabalili do prostých hadříků a položili do žlabu pro dobytek.

Proč? Kde je Bůh? Kde je v tomto příběhu naší spásy onen všemocný vládce řídící ze své nebeské nedostupnosti běh světa, a jehož naše představy nikdy nedosáhnou? Proč dopustil toto bezpráví a ponížení a proč dopouští i jiná? Co nám chce tímto příběhem říci? Andělé, zvěstující pastýřům narození Božího Syna, mluví o znamení, kterým je dítě

zabalené v plenkách a položené do jeslí. Co to znamená?

Znamení je pojem, kterým se v evangeliích označuje něco, co ukazuje za sebe samotné, znamení je mostem mezi světem našich smyslů a neviditelnou duchovní skutečností. To platí o znameních, která provázejí Ježíšův pozemský život a ukazují, kdo je Ježíš. Stejně tak svátosti, které slavíme, jsou viditelná znamení neviditelné Boží milosti, v nichž se ve víře setkáváme s živým Bohem.

Dítě v plenkách položené do jeslí je znamením toho, jak Bůh vstupuje do světa – jako bezmocné, chudé a v nouzi narozené dítě. Ničím oslňujícím a lidskou pozornost přitahujícím nemůže a ani nechce nikoho donutit, aby v něj uvěřil. Jediná síla, která nás k němu může přivést, je právě ta bezbranná láska, již toto dítě narozené v chlévě vyjadřuje: že Bohu jde o člověka. Že Bůh má člověka bezmezně rád a proto se k němu sklání, navzdory aroganci mocných, navzdory našemu hříchu a zatvrzelému odmítání. Bůh, křehký a zranitelný jako malé dítě, na cestě za záchranou člověka v Betlémě ukazuje svou blízkost, solidaritu a vůli přijmout i naše utrpení a nést ho spolu s námi.

Právě proto Vánoce nejsou líbivou a lacinou pohádkou. Svědčí o naději, která se rodí

Obsah

v beznadějných situacích, o víře, která je silnější než lidské zoufání, o životě, který vítězně prochází i branami smrti. U betlémských jeslí smíme nalézat odvahu a sílu postavit se zlu a s Boží pomocí usilovat o dobro.

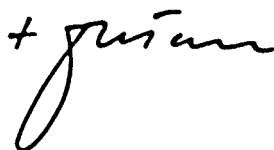
Sestry a bratři, v radostné atmosféře Vánoc spolu s Vámi i já opět naslouchám andělskému poselství, které nás přivádí k betlémským jeslím, a znovu žasnu a skláním se před tajemstvím Božího vtělení. V Betlémě, stranou od pozornosti lidí, došlo k zázraku nového stvoření. Bůh se stal člověkem, aby naše lidství už navždy spojil se svým božstvím. Proto jsou Vánoce novým začátkem, novou šancí pro lidstvo.

Naučme se přijmout tuto naději a s ní i poselství o tom, že Bůh vstupuje do světa v neokázalé skrytosti, obklopen obyčejnými lidmi, jakými byla Maria s Josefem, pastýři na betlémských pláních, galilejští rybáři, a jakými jsme i my. Vánoce nás vybízejí, abychom i ve své zdánlivé bezvýznamnosti dokázali vidět pozhnanou budoucnost malého hloučku, kterému nebeský Otec v lásce přislíbil své království.

Přeji Vám všem odvahu objevovat a ve víře číst znamení, v nichž nám Bůh ukazuje svou lásku a blízkost.

Přeji Vám a Vaším drahým pozhnané Vánoce a Boží ochranu po celý příští rok.

Váš bratr

Pastýřský list..... 2

S Vánoci v zádech 4

Přehled vánočních bohoslužeb ... 6

Rozhovor s Karlem Kolářkem 8

Jaká byla letošní Modlitba za domov? 14

Procházky dějinami církve – 2.... 18

Co lidé očekávají od církve a jak se staví k církevním restitucím..... 21

Zprávy..... 22

Z archivu Communia 24

COMMUNIO – vydává Starokatolická církev v ČR, Na Bateriích 27, Praha 6, 162 00

ISSN 1805-1243

Registrační číslo MK ČR E 20002.

Vyšlo 5. 12. 2012

tel./fax 224 319 528

e-mail: stkat@starokatolici.cz

www.starokatolici.cz

Za toto číslo zodpovídá redakční rada. Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.

Grafická úprava a DTP: Marek Bárta

Neoznačené fotografie archiv redakce.

S Vánoci v zádech a s otočenou hlavou

Martin M. Čapka Modlitba

Díky za každý den,
který je skryt v mračnech neúspěchu,
neboť pokoře mne učí.

Díky za štěstí,
které je tak plaché jako laň,
neboť přichází tak mile v čase trýzně.

Díky za osud,
který mi byl přidělen,
neboť mne zbavuje cest, o kterých sním.

Díky za lásku,
která je tak hluboko ukry-
tá jako voda v poušti,
neboť ji člověk musí neustále hledat,
hledat tam, kde jsi Ty.

Klasická kázání o půlnoční mši se dají rozdělit do dvou skupin: I.) tradiční, opěvující narození onoho rozmilého pacholátka tam kdesi v Betlémě; II.) pranýřující návštěvníky půlnoční bohoslužby, snažící se v nich vzbudit výčitky svědomí, že kostel navštěvují jen o Vánocích a po celý zbytek roku žijí jako pohanští psi (a že žijí).

Přenesme se do půlnočního, tradičně vychlazeného kostela a zaposlouchejme se ... mám za to, že v tuto půlnoční hodinu můžeme opustit infantilní tón, a na pranýř dnes nepostavíme nikoho.

Ten starý příběh o narození Ježíše z Lukášova evangelia známe všichni. V podstatě dojemný příběh aktuálních bezdomovců Josefa a Marie, která k tomu všemu se zrovna chystala porodit svého prvního syna. Místa k porodu nemaje, museli přijmout velmi netradiční prostory k narození jejich dítěte, a tak dále. Při troše námahy nás ten příběh letos jako loni mírně dojme a vytvoří v našem nitru jakousi nepostradatelnou součást vánoční materiálně-emozivní splácaniny, kterou vyžadujeme, aby v nás propukla ta pravá atmosféra Vánoc.

Proč jsou vlastně Vánoce mnohem více slaveny a prožívány než největší křesťanské svátky Velikonoce? Proč si dáváme dárky o Vánocích, a ne o Velikonocích? Myslím si, že odpověď na tuto otázku je přítomna v každém z nás: konečně, přiznejme si, že slavíme raději

narozeniny než pohřeb. Ale vážně: je zde obrovský rozdíl mezi vánočním Ježíškem, malým děťátkem v jesličkách, a mezi velikonočním Ježíšem, dospělým, někdy i drsným mužem, který se pro své přesvědčení nechá popravít. Sladké děťátko Ježíšek versus zmrskaný a před očima vlastní matky popravený Ježíš.

Náš Mistr a Pán své učedníky, a spolu s nimi i nás, vyzývá k následování; připomeňme si třebaš Mk 8,34: „Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.“ Ježíš jednoduše ve svém životě svým nejbližším nenabízel sladké a lehké cesty k Bohu a do Božího království. A ani nám se s odstupem dvou tisíciletí Ježíš křesťanské Bible vůbec nejeví jako bezbranné miminko v jesličkách, nýbrž jako pregnantně myslící a mnohdy i tak jednajícím zralý muž. A zde vyvstává právě onen zásadní vnitřní rozpor v duši člověka: jaký obraz Ježíše budu následovat? Sladké dítě, nebo dospělého náročného muže? Sladoučké děťátko, které, snad krom smradu v chlévě, je bez poskvrnky a je velmi líbezné, k nakousnutí, andělé litají vzduchem, šustí křídly a zvěstují Boží požehnání dobrým lidem? Jak lehké je takové dítě milovat! Jak lehké je dokonce takovým dítětem manipulovat, chtít se zalíbit, postavit se do fronty gratulantů a taky mu něco přinést, koupit. Koupit mu Vánoce! Investovat peníze do štěstí, šupem nasypat do Betléma nějakou investici, která by se měla, samozřejmě, vrátit. Proto se to přeci dělá.

Když jsem před pár dny vjížděl do Prahy, spatřil jsem obrovský billboard, na kterém stálo: „Kupte si Vánoce!“ Zprvu jsem přemýšlel, jak bych to mohl udělat, ale pak mne napadlo, proč ne?! Ano, kupme si Vánoce! Dejme do toho hromadu peněz, konečně můžeme si je také půjčit na nekřesťanský úrok, jak to podle zpráv připravuje 60 % lidí,

a způsobme si blaho, a až bude náš „břich tlustý – leb pustý“, pak můžeme klimbající zapomenout na skutečnost, že na druhém konci Ježíšova životního příběhu stojí muž opuštěný všemi lidmi a dokonce i (zdánlivě) Bohem, zbičováný, fyzicky i psychicky na dně, přesto vše však dobrovolně na kříži umírající chlap a pořád syn Mariin. Člověk, ke kterému se nikdo nelísá, nikdo mu nic nedává, snad jen trošku nechutného octa a nádvkem mu ještě ukradnou i spodní prádlo, o které pak losují. Člověk, kterému nemůžete nic koupit, kterým nemůžete manipulovat, člověk s obnaženým vším, o rozkošné líbeznosti ani řeč. A navíc, všimněte si: ani jeden anděl!

Přejme si v míru prožít vánoční svátky; a dopřejme si i ten netradiční nevánoční luxus anticipace Velikonoc, totiž uchopení, že Ježíšovo narození nekončí happyendem andělských rejů a darů od Tří králů, nýbrž jeho vyvrcholením je Ježíšovo sebezníčení na kříži. Kdo z nás chce následovat pouze ono malé dítě, dojde do Betléma – Bejt Lechem, v překladu dům chleba – což můžeme, velmi volně interpretováno, chápat jako materiální blahobyť a pohodu. Kdo však bude chtít následovat Ježíše na celé jeho životní cestě, nutně musí s Ježíšem prožít vedle Betléma i jeho Golgotu – místo lebky, místo kde je to „na kost“. Může jej však i v tuto mrazivou noc hrát naděje, že Golgota je překonána Ježíšovým zmrtvýchvstáním a že tak, jako vstal z mrtvých Ježíš, bude také (on, já) vzkříšen na konci věků. A k něčemu mnohem většímu, než jsou chlebem nasycená břicha. To je, aspoň dle mého, naděje Vánoc, které se nedají koupit.

☒ *Pavel Benedikt Stránský, farář ve Zlíně*

Přehled vánočních bohoslužeb v některých farnostech

brídličná

Sv. Štěpán 26. 12. 2012 v 11⁰⁰ h – eucharistická slavnost

Desná v jizerských horách

Štědrý den 24. 12. 2012 ve 24⁰⁰ h – půlnoční bohoslužba slova Narození Páně

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2012 ve 14⁰⁰ h – eucharistická slavnost

Jablonec nad Nisou

Štědrý den 24. 12. 2012 ve 24⁰⁰ h – půlnoční eucharistická slavnost Narození Páně

Svátek sv. Jana Evangelisty 27. 12. 2012 v 18⁰⁰ h

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2012 v 10⁰⁰ h – eucharistická slavnost

Diaspora Butoves u Jičína

Štědrý den 24. 12. 2012 ve 14⁰⁰ h – eucharistická slavnost Narození Páně

Jihlava

Boží hod vánoční 25. 12. 2012 v 10⁴⁵ h – slavnost Narození Páně

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2012 v 10⁴⁵ h – eucharistická slavnost

Nový rok 1. 1. 2013 – **svátek Matky Boží Panny Marie** slavený v rodinných společenstvích jihlavské obce

Pacov

Štědrý den 24. 12. 2012 v 16⁰⁰ h – „půlnoční“ eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2012 v 10⁰⁰ h – eucharistická slavnost s koledami

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2012 v 10⁰⁰ h – eucharistická slavnost

Sv. Silvestr 31. 12. 2012 v 17⁰⁰ h – eucharistická slavnost a poděkování za uplynulý občanský rok

Pelhřimov

Sv. Štěpán 26. 12. 2012 ve 14⁰⁰ h – eucharistická slavnost

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2012 v 8⁰⁰ h – eucharistická slavnost

Praha

Katedrální chrám sv. Vavřince na Petříně

Štědrý den 24. 12. 2012 ve 24⁰⁰ h – půlnoční eucharistická slavnost Narození Páně s koledami a hudbou folkrockové skupiny Fénix

Sv. Štěpán 26. 12. 2012 v 16⁰⁰ h – eucharistická slavnost s koledami

Svátek Betlémských dětí 28. 12. 2012 v 17⁰⁰ h – eucharistická slavnost

Nový rok 1. 1. 2013 v 18⁰⁰ h – ekumenická slavnost vysílaná v přímém přenosu Českou televizí

Rotunda Nalezení sv. Kříže v ulici Karolíny Světlé

Boží hod vánoční 25. 12. 2012 v 17⁰⁰ h – eucharistická slavnost s koledami

Sv. Silvestr 31. 12. 2012 v 17⁰⁰ h – eucharistická slavnost a poděkování za uplynulý rok

Slavnost Zjevení Páně 6. 1. 2013 v 17⁰⁰h
Svátek Křtu Páně 8. 1. 2013 v 17⁰⁰h

Kaple sv. Máří Magdaleny u Čechova mostu

Vánoční vigilie 24. 12. 2012 ve 21⁰⁰h – eucharistická slavnost

Neděle 30. 12. 2012 v 10⁰⁰h – eucharistická slavnost

Slavnost Zjevení Páně 6. 1. 2013 v 10⁰⁰h

Svátek Křtu Páně 13. 1. 2013 v 10⁰⁰h

Kaple sv. Rodiny pod Nuselskými schody

Vánoční vigilie 24. 12. 2012 v 15⁰⁰h – eucharistická slavnost s koledami

Boží hod vánoční 25. 12. 2012 v 9⁰⁰h – eucharistická slavnost s koledami

Svátek sv. Jana Evangelisty 27. 12. 2012 v 18⁰⁰h

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2012 v 15⁰⁰h – poutní bohoslužba

Šumperk

Štědrý den 24. 12. 2012 ve 22⁰⁰h – „půlnoční“ eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2012 v 9³⁰h – eucharistická slavnost s koledami

Sv. Silvestr 31. 12. 2012 v 17⁰⁰h – eucharistická slavnost a poděkování za uplynulý občanský rok

Nový rok 1. 1. 2013 v 9³⁰h – svátek Matky Boží Panny Marie

tábor

Středa 12. 12. 2012 v 18⁰⁰h – adventní posezení v Senior klubu (Malšice)

Štědrý den 24. 12. 2012 v 9⁰⁰h – předání betlémského světla na Žižkově náměstí za eukumenické účasti

Štědrý den 24. 12. 2012 ve 24⁰⁰h – půlnoční eucharistická slavnost Narození Páně s provedením České mše vánoční od Jana Jakuba Ryby

Sv. Štěpán 26. 12. 2012 v 9⁰⁰h – dětská bohoslužba

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2012 v 9⁰⁰h – eucharistická slavnost s obnovou manželských slibů a poděkováním za uplynulý občanský rok

Nový rok 1. 1. 2013 v 16³⁰h – novoroční eukumenická bohoslužba (v římskokatolickém kostele na nám. Mikuláše z Husi; kázát bude starokatolický farář Alois Sassmann)

Varnsdorf

Štědrý den 24. 12. 2012

ve 14³⁰h – živý betlém a zpěv koled

ve 24⁰⁰h – půlnoční eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2012 v 10⁰⁰h – eucharistická slavnost

Sv. Štěpán 26. 12. 2012 v 16⁰⁰h – svatoštěpánský koncert v kostele

Sv. Silvestr 31. 12. 2012 v 17⁰⁰h – eucharistická slavnost a poděkování za uplynulý občanský rok

Nový rok 1. 1. 2013 v 10⁰⁰h – svátek Matky Boží Panny Marie

Zlín

Štědrý den 24. 12. 2012 ve 21⁰⁰h – „půlnoční“ eucharistická slavnost Narození Páně

Sv. Štěpán 26. 12. 2012 v 17⁰⁰h – eucharistická slavnost

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2012 v 10⁰⁰h – eucharistická slavnost

Nový rok 1. 1. 2013 v 10⁰⁰h – eucharistická slavnost Matky Boží Panny Marie

Karel Koláček se narodil 18 června 1973 v Turnově, vystudoval obor „Hornictví a hornická geologie“ na střední průmyslové škole v Kladně. V roce 1998 nastoupil na Husitskou teologickou fakultu UK a zároveň začal pracovat jako pastorační asistent ve Starokatolické církvi v ČR. V roce 2001 byl vysvěcen na jáhna, o dva roky později ustanoven administrátorem farnosti v Jablonci nad Nisou a vysvěcen na kněze. V poslední době mu k farářské službě v Jablonci nad Nisou přibýlo několik nových povinností, nějaké dávno rozjeté projekty došly k cíli a přinesly s sebou mnoho dalších výzev. Rozhodli jsme se proto udělat s Karlem rozhovor, protože nás zajímá, co všechno se na severu Čech děje a jak Karel Koláček zvládá...

Před nějakou dobou církev koupila secesní faru ve tvé domovské obci. Víš, žes o to dlouhodobě usiloval a v církvi na to, zda faru koupit, neexistoval jednotný názor. Jak se ti podařilo odpůrců přesvědčit a proč to vlastně bylo tak důležité?

To, že kostelu chyběla původní fara a podmínky, za kterých se jí zmocnil okresní kulturní inspektor, jsem vždycky chápal jako křivdu a abnormální stav věcí, se kterým jsem se nikdy vnitřně nesmířil. Velkým políčkem spravedlnosti pro mne pak byl zamítavý verdikt štrasburského soudu a na delší čas mě to v této věci úplně ochromilo. Až teprve inspirace k veřejné sbírce mi dodala nové naděje a zpětně myslím, že oprávněně. V současné

negativní společenské atmosféře přetřásání narovnání majetkových vztahů státu a církvi, kdy mi mnoho lidí říká: „Aha, tak z vás teď budou boháči,“ bychom veřejnou sbírku asi dobře dále konat nemohli. V koupi fary byl ale zároveň skrytý etický problém – platit za ní vcelku velké peníze exponentovi minulého režimu. I tenhle problém jsme nakonec společně při rozhodování překonali, a to zejména orientací na budoucnost této farnosti a na její potenciál. Dále to chápu jako návrat k normálnímu stavu věcí, naše církev na bývalé Dollingergasse prostě od roku 1903 měla k dispozici tehdy moderní farní dům od architekta Rudolfa Hemmricha vedle krásného kostela od Josefa Zascheho. Skutečnost, že kostel a fara jsou zase komplet, možná dnes ještě všichni neocení, ale věřím, že v budoucnu se areál ukáže jako hodnota, která je našim originálním přínosem nejen Jablonci. Také si uvědomuji, že správa a údržba památkově chráněného majetku je současně pro vlastníka i správce zátěží, ale věřím, že pozitiva nakonec převaží.

V jakém stavu fara byla, když jsi ji přebíral, a co se od té doby změnilo? Už tam bydlíš? A jaké další plány máš s tímto krásným domem? Bude nějaká jeho část sloužit farníkům? Jednou z námitek odpůrců koupě byla i skutečnost, že obec tento dům nepotřebuje, neboť má zázemí vybudované v suterénu kostela, jak se na to díváš ty?

Jednoduše řečeno „obydlená“ a plná věcí po předchozích obyvatelích. Letos v únoru

v těch ukrutných mrazech jsme s farníky a klienty probační a mediační služby (potrestanými) vyklidili dva kontejnery plné odpadu. Naštěstí to zaplatil bývalý vlastník, ale práce to bylo dost. Všechny rekonstrukce, které tu byly v minulosti udělány, se ukázaly z větší části jako dožilé, mimo parket v celém objektu – bývalý majitel byl po revoluci podnikatelem – parketářem. Hned po převzetí klíčů jsem se pustil do rekonstrukce nevyhovující hliníkové elektroinstalace a rekonstrukce sociálek v objektu včetně nových rozvodů vody. S elektrikářem a instalátérem v čele a „pracovní četou čtyř potrestaných“. Tito více či méně do práce chodili a tak jsem byl někdy potrestaný já, elektrikář nebo instalátér, ale první nadzemní podlaží je hotovo. Přívody do suterénu, 2. podlaží a půdy jsou na světě a tyto prostory čekají na své dokončení. Velkým problémem je původní střecha a okna, ale všechno najednou řešit prostě nejde. Náš byt v Jablonci jsem

pronajal a od 1. května 2012 bydlím trvale zde na faře. Zbytek rodiny mě tu navštěvuje a pobývá tu, protože na stavbě na stálo bydlet nechce. Snad to bude brzy hotovo a oni sem přijdou. Plán je jasný – ten dům kompletně zrekonstruovat, ale bude se to muset rozložit do delšího času.

Co se týká využití, počítal jsem s farní kanceláří, na kterou není v kostele místo, a prostorem k ubytování návštěv. Další je otázkou, vzhledem k celkové reprezentativní dispozici domu z časů habsburské monarchie, je přestavba v přízemí. Z obytných prostor se stala garáž, koupelna a kotelna. Máme tedy k dispozici také garáž s dílnou a to je přirozené místo pro práci i skladování nářadí a materiálu pro celý areál. Přízemí kostela si značně uleví, prostory se tam rozšíří a jak bylo řečeno, zázemí farnosti je již hotové v kostele, včetně odkanalizování objektu a vytápění přízemí tepelným čerpadlem.

Opustíme faru a přesuňme se do kostela. I tady se stále něco děje. Restaurovaly se malby v interiéru a ještě nějaké práce se chystají. A v poslední době jsem slyšela, že se ti podařilo získat peníze na varhany. Co všechno vás tedy v kostele v dohledné době čeká? A především, kde a jak získáváš na to všechno finanční prostředky?

V kostele jsme v roce 2010 zrestaurovali vnitřní štukovou výzdobu, která byla poničená ještě z časů normalizace, když byl kostel skladem a klempířskou dílnou. Z části jsme provedli sejmutí nepůvodní výmalby lodí kostela vše za 1.200.000 korun. Finální zrestaurování výmalby je ale ještě před námi. Letos pokračujeme pouze v minimálním režimu, restaurujeme výmalbu uzavřené křesťní kaple za 100.000 Kč. Tento rok se také

po několikaleté pauze opět otevřel státní fond kultury, tak jsem to zkusil s opravou varhan a něco jsme na to dostali. Jablonecké varhany tak budou letos po 43 letech zase hrát. Také zkouším podávat projekty i na jiné veřejné instituce, je to úporný kolotoč žádostí a vyúčtování, který nikdy nekončí, a problémem je také vlastní podíl žadatele. Čím více a větších projektů, tím víc vlastních peněz, které prostě také někdy na účtu farnosti či církve nejsou.

Letos v létě ses stal administrátorem obce v Desné. Víš, že ještě předtím, než se tak stalo, podařilo se ti získat peníze na opravu části střechy desenského kostela, a tuto také realizovat. Letos bude následovat další kousek. Co už je tedy hotové, a jak moc jsou práce potřeba?

Ano, desenská farnost je teď také můj starost. Areál kostela a fary je bohužel zchátralý, naše okolní pozemky jsou po desetiletí zarostlé náletovými dřevinami a lidé z okolí do nich vozí léta svůj bioodpad. Z místní farnosti se teď v létě dvě dámy pravidelně účastní nedělních bohoslužeb, což je vůbec skvělé, naštěstí mě i zde doprovází jablonečtí.

Střecha kostela byla rekonstruována tuším v roce 1974, a to v té době obvyklým způsobem, tedy eternitem, který rozhodně není věčný. Oprava střechy je rozložena do pěti částí, vcelku za něco přes dva miliony, zatím byly opraveny dvě části – nad presbytářem a zákřistií. Ještě zbývá střecha nad lodí kostela po dvou polovinách a věž. Snad bych ještě zmínil záchranu třech původních vitrážových oken v presbytáři kostela, které se podařilo

zrekonstruovat včetně replik dřevěných rámu v roce 2010 za 260 000 Kč. Nutná bude oprava fasády kostela a zbytku oken a dveří, ale to je zatím v oblasti zbožných přání. Na faře nefungují odpady, komíny neprošly revizí, není kanalizační přípojka, přízemí je podmáčené a zralé na sanaci, fasáda i okna potřebují renovaci. Je toho hodně a vše najednou udělat nepůjde. I zde je to třeba rozložit do času a trpělivě každý rok získávat prostředky a něco za ně vždy opravit. Důležité bude také obnovit vztahy s místní samosprávou a začít s ní spolupracovat na obnově místa, které mnozí lidé z Desné chápou jako významný historický symbol své obce a její nedílnou součást.

V Desné už proběhly dva modlitebně pracovní víkendy, jejichž účastníci se rozhodně nezlákali, jak těžké je zvelebovat dvě místa současně? Děláš ještě vůbec něco jiného? Je někdo, kdo ti pomáhá, dodává sílu, v kom máš oporu?

Abychom zde mohli vůbec začít něco dělat, bylo třeba vyklidit faru a dřevěnou garáž od zhruba 28 m³ věcí, které se zde všude nacházely (4 kontejnery), to bylo vlastně i úkolem těchto setkání. Lidé z různých farností naší církve posílali peníze na kontejnery, nebo přijeli osobně pracovat, byl tu s námi i biskup Dušan. Myslím, že je to velmi povzbudivý začátek. Sloužit na dvou místech současně tak úplně nejde. Buď jsem v Jablonci, nebo v Desné. Člověk má ale neustále obě místa v hlavě. Problémem je, že obě farnosti potřebují systematickou péči, a všechno se stalo tak nějak najednou a ještě v době „krize“. To nemluví o lidech a duchovní službě. Té ale není

V létě se Karel Koláček stal také administrátorem farní obce v Desné

žádná společná fyzická práce ve farnostech překážkou, spíše ji posiluje, a ta se pak stává důvěryhodnější. Myslím, že je třeba nejprve dobře vidět, co je zapotřebí dělat, co má kdy prioritu, rozhodnout se a pak to začít s prosbou o požehnání uskutečňovat. Rozhodnutí jestli se duchovní stane „uživatel“ nebo „budovatelem“ ve svěřeném prostoru své služby je zcela na něm a na farnících. Existuje pak obrovská zásoba oblastí práce a konkrétních úkolů a je jenom na kázni a momentální dispozici člověka, jestli si je ve svém čase z toho pomyslného „zásobníku“ vytahuje na světlo a zabývá se jimi. Jsem přesvědčen, že neexistuje čas, který by nešel pro službu dobře využít, i kdyby byl intelektuálně den blbec, a my jsme měli jen setřít prach v lavicích, nebo zamést schody a chodníky a přitom se v duchu modlit...

Jistěže dělám i něco jiného...Moc rád jezdím na výlety na starých motocyklech anebo starými auty, asi jsem fakt starokatolík (smích). Naposledy jsem dojel Škodou 120 až na severní okraj Sahary. Člověk má zcela jiné starosti a ty své normální vidí s nadhledem. Rád se také toulám po lesích, jen už na to všechno mám méně času než v době studia. Škoda. Také mám rád svou rodinu, ale popravdě řečeno, ta má již delší čas pocit, že jí tak nějak časově šidím.

Sílu jít dál touhle cestou služby mi dává odpověď na biblickou otázku: Iz 6,8 Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: „Koho pošlu a kdo nám půjde?“ I řekl jsem: „Hle, zde jsem, pošli mne!“

Abychom se nezabývali jen pracemi na církevních objektech, které jsou sice třeba, ale

rozhodně by neměly tvořit hlavní náplň života duchovního. Je něco, co se ti v poslední době podařilo v oblasti pastorace? Víš, že ještě jezdíš do nedávno vzniklé diaspory v Butovsi. Jak se tam společenství utvořilo a jak ses k tomu dostal ty?

No jestli „něco“, tak nikoli Butoves. Tam jsem se, co se týče vzniku, o nic nezasloužil, jsem tomu společenství kolem rodiny Reného Neufusse pouze „administrativně“ nejbliže. Samozřejmě kromě toho, že tam jsou opravdu fajn lidi, kteří mají jasné představy o svém směřování i o budoucnosti své diaspory, a jezdím tam moc rád na nedělní bohoslužby.

V oblasti pastorace jsou to spíše takové nevšední maličkosti, doprovodit staršího přítele a jeho rodinu v nerovném boji s těžkou nemocí až za hranici života... Nebo před pár dny si mě vyžádal moc nemocný člověk k lůžku v nemocnici po dlouhém dvouletém hledání církve, ve které by chtěl být ještě zavčasu pokřtěn. Je to i jeden romský pár, se kterým jsme nedávno dospěli ke svátosti manželství, přestože už mají šest dětí, které jsem před několika lety pokřtil. Je to i další mladý pár, který připravuji přes půl roku intenzivně ke křtu a pak ke svátosti manželství. Jsou to také neúspěchy. Ptám se, proč lidé, kteří se stali před časem s nadšením starokatolíky, chodí po čase tak málo do církve? Někdy si říkám, jaký to byl asi pocit v časech zakladatelů, přijet udělat přednášku v národním jazyce a pak při nedělní bohoslužbě ve slavnostně vyzdobeném sále místního hostince se radovat z přestupů desítek disciplinovaných rodin a jednotlivců ke starokatolictví. To už je ale

dávno, nechci to zlehčovat, dnes je to prostě jiné a také napínavé.

V rozhovoru, který s tebou vyšel v *Communiu* před sedmi lety, jsi hodně mluvil o tom, jak rád bys kostel a jeho okolí otevřel širší veřejnosti. Daří se tento nelehký úkol, nebo je to příliš velké sousto? Zdá se mi, že lidé (nejen tady na severu Čech) jsou ke všemu, co se nějak týká církvi spíše nedůvěřiví a stejnou aktivitu pořádanou církví a řekněme nějakým Domem dětí a mládeže vnímají odlišně.

Kostel otevřít lidem se daří víc než dřív pravidelnými koncerty, na některé v létě přišlo opakovaně i přes sto lidí. Dále je to společná akce „Otevřené kostely“, která se v Jablonci koná už pátý rok. Smyslem je, aby byly ve městě přes léto církevní objekty přes den otevřené a přístupné návštěvníkům. Ty objekty pak projdou stovky lidí... S okolím je to horší, v areálu jsme schopni konat spíše jednorázové předem ohlášené akce jako táboráky, dětské dny a tvořivé dílny. Původní naše myšlenka, že areál se stane veřejnosti volně přístupnou volnočasovou a odpočinkovou zónou s parkovou úpravou, narazila na klasický problém – na lidi. Po některých ne zcela pozitivních zkušenostech nechceme, aby se sem stáhli někteří popíjet krabicové víno, jiní kouřit mariánku a další hledat a odnášet nejen věci ze železa. To by sem maminky s kočárky stejně nepřišly a dělat zde osm hodin pořádkovou službu není možné.

Ano, je tu přítomno něco jako nedůvěra, lidé si mnohdy myslí, že ta či ona akce konaná církví, je jenom zástěrka pro naverbování

nového členstva, a tak volí často spíše občanské aktivity. Myslím, že se na tom podílí z menší části soudruhy naočkovaná nedůvěra k církvím, a potom už dnes z velké části odporné reklamní lákání na různé skvělé a výhodné super akce, ze kterých už ale mnoho lidí odešlo jako nesvobodní dlužníci různých společností. Je třeba ukázat lidem, že církev není správně chápat jako jednoho z mnoha „hráčů na trhu“, ale je tu už tolik let, aby společnost, jejíž řády se neustále proměňují a mravy kolísají, doprovázela k nadčasovým hodnotám.

Je hezké povídat si o nových výzvách a složitých úkolech, ale co obyčejný život obce? Roste a žije jablonecká farnost? Líbí se mi „rodinná“ atmosféra a skutečně blízké vztahy, které mezi jejími aktivními členy panují. Připomíná mi to prvotní církev (nebo si ji alespoň tak nějak představuji). Není však tato semknutost také uzavřenost? Jak na ni reagují nově příchozí a jak ty jako farář vnímáš „svou“ obec, jaký k ní máš vztah?

Ano, život mé farnosti mi nejvíc připomíná běžný život nějaké širší rodiny, to má ale i svá úskalí pro „návštěvy“, někdo nevydrží zvládat vztahy ani ve své pokrevní rodině a hledá spíše prostor pro introvertní duchovno. Ne vždycky jsou takoví lidé připraveni a ochotni po bohoslužbě řešit neduchovní, ale naprosto normální a přirozené věci v domě a zahradě, i když to je dům Boží. Úklid, nakupování, opravy, údržba, květiny, účty, stromy, pohoštění, auta, rozdělení úkolů, společná modlitba, společná káva a hovory o tom běžném okolo

nás či doma je nezajímá, někteří nezůstanou s tím, že to u nás není dost duchovní. Těžko se vysvětluje, že i věřící je také normálním člověkem a součástí toho všeho okolo i když opravdu doma je jinde. Člověk má duši i tělo, farnost žije duchovně, ale také i materiálně. Těžko je rozdávat v pytlících osvětlení... Je tu nějaký růst, ale moc bych si přál, aby se přesunul více z matrik do účasti na skutečném životě obce a do zodpovědnosti za ni.

Nechci tebe ani čtenáře vyčerpat příliš, položím proto poslední otázku. Jaké plány tě teď nejvíce zaměstnávají, co bys chtěl dokázat v blízké budoucnosti? Je něco, co ti dělá starosti, z čeho máš strach? A úplně nakonec bych ti ráda poskytla prostor, abys doplnil cokoli, o co by ses rád podělil a já se na to nezeptala.

Bezprostředně bych rád zvládl beze škod zimu na obou farách... Obecně je mým cílem, aby společenství mně církví svěřená a jejich zázemí s Božím požehnáním přežila duchovně i materiálně dobu mé služby a mohl jsem je s čistým svědomím předat dalším služebníkům. V čisté osobní rovině bych si přál, aby život v širší rodině církve, i když ji mám moc rád, zcela nenahradil život v mé pokrevní rodině.

Strach mám z toho, že se jednou ráno probudím a už nebudu mít dost času, sil a schopností řešit všechno to, co teď dělám. Děkuji ti za otázky.

☒ *připravila Petra Alžběta Baslová*

Jaká byla letošní Modlitba za domov?

V den státního svátku 28. října se již pošesté sešli křesťané, aby se společně modlili za svůj domov. Oproti jiným ročníkům se tentokrát hlavní část programu přesunula do Roudnice nad Labem. Součástí programu byl i tradiční přímý přenos, který moderoval náš biskup Dušan a Martina Kociánová. Záznam přenosu, který vysílala Česká televize, je možné shlédnout na www.modlitbazadomov.cz.

Nezanedbatelný kus práce však odvedli i další členové naší církve, bez jejichž zapojení by letošní ročník určitě neproběhl tak hladce. Přinášíme tedy pohledy spoluorganizátorek na průběh letošní akce z druhé strany – ze zákulisí.

Pohled první

Letošní program s celkem osmi vystoupeními probíhal paralelně na venkovním pódiu na Husově náměstí a v kulturním domě Říp. Organizace kulturního programu probíhala už od ledna letošního roku, takže samotná akce už byla spíše třešničkou na dortu upečeném dlouhými přípravami. Před zahájením programu na venkovním pódiu na Husově náměstí nás pan starosta Roudnice pozval na svařák, což doopravdy bodlo a my se alespoň trochu zahřály.

Někteří z interpretů se ozývali ještě v předvečer akce, aby zjistili, zda se bude vystoupení na venkovním pódiu skutečně konat i přesto, že teploty se už pár dní pohybují kolem nuly. Měli obavy zejména o kondici svých hudebních nástrojů. Hudebníci, povětšinou spříznění s Apoštolskou církví, dorazili všichni včas a dobře

naložení. S divadelníky to bylo složitější, Bohnická divadelní společnost bohužel nedorazila, neboť jim herečka odletěla do Indie a Divadlo tři tučňáků zapadalo sněhem v Polsku. Díky jejich absenci nakonec získal původně předimenzovaný program snesitelnou stopáž a proběhl hladce, takže svým způsobem také přispěli ke zdaru dne. Entusiasmus kapel Benjammin, Citová záležitost i zpěvačky Markéty Liškové byl o to překvapivější, že hráli prakticky pro prázdné náměstí. Letošní Modlitba za domov totiž měla velmi malou návštěvnost. Svoji roli v tom určitě sehrálo mrazivé počasí, ale možná i skutečnost, že akce se již nekonala pod Řípem, ale ve městě, což některé návštěvníky odradilo. Nicméně hudba to byla takzvaně od podlahy s texty odkazujícími k Bohu. Také sbor Katolické teologické fakulty i Svátovo loutkové divadlo předvedly bravurní výkony před téměř prázdným hledištěm kulturního domu Říp. Zlatým hřebem programu byl písničkář, spisovatel a moderátor Jan Burian, jemuž se sice podařilo nalákat do hlediště více diváků, ale zase se mu nedařilo sezení u piana. Pro velké bolesti zad, kterými trpí, totiž musel vystoupení proložit poezií a historkami ve stoje. Při jeho všestrannosti to však nebyl naprosto žádný problém a zůstal obdivuhodně vtipný a šarmantní. Přesto, či snad právě proto, jak málo diváků se programu zúčastnilo, měla akce příjemný, komorní a velmi uvolněný ráz. Počínaje radostným zpěvem Michaely Lošotové, která otevřela dopoledne chvály s dorostem a Janem Burianem, který získal nejen nové fanoušky, ale také několik kontaktů na fyzioterapeutu a maséra konče.

Bylo to vzácné setkání. Zejména účinkující z apoštolské církve zpívali především Bohu a ten je přítomen vždy a proto nebyli z malé účasti zklamaní. Možná chvály a písně určené Hospodinu zaslechl náhodný kolemjdoucí, nebo někdo v otevřeném okně na náměstí, když poodhrnul záclonu a píseň vlétla do jeho bytu spolu s čerstvým vzduchem. To dává Modlitbě za domov, stejně jako každému jinému setkání v Božím jménu smysl nezávislý na počtu zúčastněných.

Odpoledne dokonce vysvitlo i slunce. Atmosféra byla pohodová, protknutá Boží přítomností.

☒ *o pohled organizátorů doprovodného programu se podělily Lucie Kodišová a Michaela Noe Švestková*

Pohled druhý

Když jsem v neděli ráno před šestou vylézala z vyhrátého pelechu do studeného dne, hlavou mi probíhaly myšlenky o nekřesťanských podmínkách práce. Člověk by nevěřil, že se chystá na ekumenické setkání, ale co naplat, to jídlo pro účinkující a bomby plné balónkového plynu za mě do Roudnice nikdo neodveze. Tak jsem přestala se svým tichým remcáním a vyrazila odmést auto od sněhové příkrývky. Aspoň nějaké zadostiučinění, že já zpod peřiny musela taky.

Obloha byla jasná a slunce nesměle vykuovalo na svět. Po sobotním sněhohodětivém počasí to bylo milé překvapení. Sice sluneční paprsky nezajistily vyšší teplotu vzduchu, ale jistý symbol Božího požehnání naší akci se v tom hledat dal.

K chrámu Českobratrské církve evangelické jsem dorazila chvíli před televizním štábem. Z jejich auta vyskočil energický režisér Honza Břichcín a hned se jal řešit scénu, která se v kostele dotvářela. „Kronikář by mohl být tady,

co myslíte?... Ten stolec je bohužel moc vratký, musí pryč... Ano, máš pravdu, uděláme to, jak říkáš...“ Rozdával úkoly na všechny strany, ale spolupráce s ním byla velmi příjemná. Žádný stres. Žádný křik. Jen pár drobných zmatků, se kterými se ale musí v takovém případě počítat. Hlavně tedy u kamerové zkoušky.

Moderátoři si zkouší své repliky. Režisér s nimi šoupe po podiu. Některé věci se projedou dvakrát. Jiné se vynechají úplně. Nacvičí se i rozhovory s hosty. Po hodině a půl stepování či posedávání během zkoušky jsou všichni totálně prokřehlí vlezlým chladem, který nám dělal celou dobu věrnou společnost. Nebylo divu, že se pak všichni vrhli na horké nápoje.

Následný zběžný pohled na hodinky prozradil, že pokud do teď nebyl důvod se nervovat, je nejvyšší čas s tím začít. 14:15. Za tři čtvrté hodiny jedeme naživo. Vše se zdá být připraveno. Všechno ozkoušeno. Kapely nachystány. Moderátoři rozmluveni. Lidí nikde.

14:30. Kostel stále prázdný. Tedy až na účinkující a štáb. Občas se přitrousí nějaká zbloudilá ovečka, ale představa lavic, které jsou zaplněny četně jak noty na buben, mě nenaplnňovala pocitem klidu. Aspoň že církevní představitelé se už začínají zjevovat ve dveřích chrámu. Když nic jiného, tak první dvě lavice budou plné.

14:45. Konečně se už objevují i nějaké ty zástupy diváků. Je potřeba si s nimi zahrát trochu „škatulata, hejbejte se“, aby se nějak rozumně pro kamery zaplnil prostor na sezení a v televizi to nevypadalo, že se celá ta sláva odehrává pro pár biskupů, patriarchů atd. a „támhleto pani vzadu“.

15:00. Stal se zázrak. Kostel je plný lidí. Úvodní znělka hraje. Kříž se vnáší do chrámu. Dušan Hejbal a Martina Kociánová nasadili profesionální úsměvy. Já málem srazím kameru. Ale dobrý, nic se neděje. Natáčíme.

Ale aby toho stresu nebylo málo, tak během přímého přenosu mohu sledovat, jak se oproti scénáři opožďujeme o minutu. O dvě. O pět... Až se dostáváme do stavu, kdy je před námi ještě necelých dvacet minut programu a jen 10 minut vysílacího času. Rychlý signál z přenosového vozu moderátorům během předtočeného příběhu, aby kapela zkrátí poslední písničku. Muzikanti skutečně

zkracují. Moderátoři přeskočí pár posledních replik. Církevníci jsou již v plné parádě nastoupeni a nemožné se stává skutečností. Časová ztráta se dohnala. Pořad se dotočil. Všechno se stihlo. Téměř...

A Modlitba za domov 2012 v pravdě zvítězila!

☒ *o pohled jednoho z organizátorů přímého přenosu se podělila Monika Mádllová*

Zeptali jsme se...

Během Modlitby za domov jsme třem osobnostem, bez nichž by se akce neuskutečnila, položili dvě symbolické otázky, které souvisí s letošním mottem „Pravda vítězí“. O svůj pohled na pravdu a lež se podělili: moderátorka Martina Kociánová, biskup Dušan Hejbal a starosta Roudnice nad Labem Vladimír Urban.

Co pro Vás znamená pravda?

MK: Když jsem byla malá, tak to bylo úplně jednoduché...pravda přece znamená nelhat. Jenže už jsem velká a tak vím, že k tomu hledat pravdu, rozpoznat jí a dokázat přijmout většinou nestačí celý lidský život. A přitom se celá ta dlouhá cesta šálivě vejde do jediného slova. Nelhat.

DH: O pravdu (s malým p) jde tehdy, když se informace o něčem shoduje se skutečností, neboli podle Tomáše Akvinského jde o shodu skutečnosti s poznáním. Pravda (s velkým P) je však jen jedna – Bůh.

VU: Pravda je objektivní skutečnost. Pravda buďto je, nebo není. Je to logické ANO/NE, technické zapnuto/ vypnuto, nic mezi tím neexistuje. Je ale pravdou, že to tak každý nemusí vnímat.

Za jakých okolností jste se v životě setkal/a s největší lží?

MK: Bylo by snadné vyjmenovat mnoho takových těch „lhali nám“, ale největších lží jsem se vůči sobě dopustila já sama. Obelhat sám sebe a své srdce chce obzvláště velkou rafinovanost, ale když vyhraje, tak je prohra dokonalá.

DH: V největší lži jsem žil 38 let svého života a jsem rád, že už nemusím, ačkoliv po posledních volbách se trochu bojím.

VU: S největší lží jsem se setkal v souvislosti s nástupem okupace naší země vojsky Varšavské smlouvy 21. srpna 1968 a obhajobou tohoto kroku tvrzením, že se jedná o internacionální pomoc Československé republice.

Procházky dějinami církve – 2

(nový seriál pro Communio)

Dějiny jsou někdy představovány jako film, který se odvíjí a historie pak je jakýmsi tu podrobnějším, tu zběžnějším promítáním onoho filmu jako příběhu. Avšak dějiny nejsou tvořeny jediným příběhem a každé filmové dílo postihuje vždy jen určitý soubor souvislostí a dějů, které charakterizují tu či onu událost a dávají jí v očích diváků určitý smysl.

Dějiny jako celek jsou spíše než filmem jakousi podrobnou mapou, kterou prohlížíme buď v detailu, abychom zachytili souvislosti jemné, ale přitom náš obzor nedosáhne úplnosti, nebo ve velkém odstupu jako glóbus, kdy spatřujeme hlavní obrysy a důležitá místa, ale nemůžeme rozlišit detaily v jejich úplnosti. Je to celá škála pohledů a rozlišení a vždy, i v té nejvyšší podrobnosti, je přítomen určitý výběr a určitý rys, určitá časová linie. Pohyb dějinných změn závisí vždy také na úhlu pohledu a záběru či oboru rozlišení, v jakém jej vnímáme.

V prvních dílech bychom chtěli v pomyslném vesmírném korábu vystoupat na zemský povrch oné mapy dějin církve tak vysoko, že se nám z ní stane pohled na glóbus a my přehlédneme celý úsek křesťanského starověku až k počátku období středověku, tedy více než 600 let dynamického a složitého „jestvování“ křesťanské církve a zvěstování v jejich společenských strukturách. To proto, abychom se v následujících dílech seriálu snesli na práh středověku do české kotliny a střední Evropy a procházeli mapou domácích církevních dějin v turistickém měřítku. Než však do tohoto

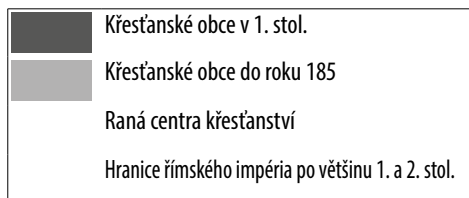
pravidla nastoupíme, ocitáme se v samotných počátcích celého toho mohutného proudu, který započal malým pramínkem několika jedinců a dokázal navzdory neuvěřitelným protivenstvím a nedozírnému utrpení obsáhnout celý poznatelný svět.

Církev se rodí v době pozemského života Ježíše, aby se posléze stala společenstvím těch, kdo věří ve vzkříšeného Pána. Apoštolské prostřednictvím řady vidění, v nichž se setkali s Ježíšem, dospěli k jistotě, že Ježíš vstal z mrtvých, přebývá v nebeské slávě u Boha a záhy vystoupí k soudu nad světem. Hlavní zásluhou apoštola Petra se opět shromáždil předtím roztráštěný okruh Ježíšových učedníků a následovníků a vytvořil mesianistickou prvotní obec se sídlem v Jeruzalémě, mateřskou obec celé křesťanské církve. Ta byla tvořena Židy, vyznávajícími Ježíše jako Krista, vzkříšeného Pána a syna Božího, přitom dodržujícími ustanovení Zákona a navštěvujícími chrámovou nebo synagogální bohoslužbu a doufajícími v obrácení Izraele k Ježíši. Už v této době, ještě před apoštolem Pavlem, bylo sebezpochopení židovské křesťanské komunity vyjadřováno pojmy „svatí“, „vyvolení Boží“, „bratři“, „věřící“ nebo „církev“ (ekkleσία, doslova „svolání“).

To vše se odehrávalo ve zvláštním světě římské říše a helénské kultury, v němž na okraji přetrvávala enkláva judaismu. V něm se mezi sebou svářily či vzájemně netolerovaly různé směry a proudy. Byla zde helénská diaspora, tedy ta část židovské kultury, která přijímala podněty řecké filosofie a jejímž centrem byla Alexandrie a duchovním zdrojem

Rozšíření raného křesťanství

řecký překlad písem Staré smlouvy zvaný Septuaginta. Byli zde také proselyté, kteří z pohanství přestoupili k židovství, nebo tzv. „bohabojní“, kteří k židovství nepřistoupili, ale účastnili se částečně jeho náboženského života. První obec v Jeruzalémě byla jejím židovským současníkům trnem v oku jako sekta „nazarejců“. Uvnitř se projevovaly spory mezi ortodoxním směrem galilejských a jeruzalémských Židů a „helénisty“, tedy Židy řeckého jazyka okolo služebníka a kazatele Štěpána, kteří pocházeli z diaspory a stali se prvními mučedníky víry, když je postihlo

pronásledování, při němž museli uprchnout z Jeruzaléma a Štěpán byl zajat a umučen. Helénističtí uprchlíci z Jeruzaléma se věnovali misii a založili smíšenou obec z židů i obrácených členů nežidovského původu a řeckého jazyka (proselytů i bohabojných) v Antiochii. Ta se stala dalším těžištěm prvotního křesťanství. Apoštol antiošské obce Pavel z Tarsu odtud prosazoval systematickou misii mezi pohany a vznik pohanokřesťanských obcí, kdy k přijetí Kristova zákona nebylo předpokladem stát se nejprve Židem. Působil nejprve v Damašku a jižně od něj v Arábii, poté podnikl misijní cestu na Kypr a do Malé Asie. Tento přístup narážel na nesouhlas jeruzalémské obce, a když „judaisté“ ovládli obec v Antiochii, snažili se působení Pavla a Barabáše zamezit. Pavel dosáhl na apoštolském

koncilu (v letech 43/44) v Jeruzalémě apoštolského uznání misie mezi pohany. Novou misijní oblastí tu byla západní a střední Malá Asie (především Galaty), Makedonie, Řecko (především Korint a Efez). Když se chystal Pavel rozšířit své působení na západ, upadl do římského zajetí a po dvouletém věznění v Cesareji byl poslán před císařský soud, k němuž se odvolal. V Římě pak byl vězněn další dva roky, aniž by bylo zřejmé, jaký byl jeho další osud, zda byl následně odsouzen a popraven nebo osvobozen a cestoval ještě jednou na Východ a zpět na Západ až do Španělska.

Díky působení apoštola Pavla vrostlo křesťanství do řecko-římského kulturního světa. Učením o tom, že smrtí Ježíšovou pominula moc Zákona a ospravedlnění se děje pouhou milostí, změnil křesťanství z židovské sekty v náboženství pro celé lidstvo a rozvinul z prvotních náznaků jeho teologii spásy člověka skrze smrt a vzkříšení Božího Syna.

Židokřesťanská větev byla velmi oslabena ba zdecimována v době židovsko-římské války v letech 66–70, zvláště po zničení Jeruzaléma. Již předtím byl umučen představený obce, Jakub, bratr Pána. Židokřesťanské skupiny ztratily své centrum a pro jejich uzavřenost a odmítání společenství s pohanokřesťanstvím jsou označovány za heretické (ebjonité, nazorejští, elkesiaté), proklínání jsou z druhé strany i Židy Staré smlouvy. Mezitím se pohanokřesťanství šířilo také mimo pole působnosti apoštola Pavla v celém Středomoří a do hlavního města říše, Říma, kde se o Krista již okolo roku 50 přeli Židé vracující

se z pouti do Jeruzaléma. Pavlův list Římanům zde předpokládá velkou smíšenou židoví a pohanokřesťanskou obec.

Křesťanství bylo neseno obcemi řeckými a misii v centrech helénské kultury. Ve svém učení nebo věroučném postoji se muselo utkávat s gnózí (z řeckého gnósis = poznání), myšlenkovým prostředím, které se stavělo ke světu dualisticky a rozlišovalo jej na různé úrovně světa hmotného (zlého) a světa duchovního či božského (dobrého), přičemž smyslem lidského úsilí je spása a vysvobození od světa hmotného skrze zasvěcení člověka do poznání odkrývající vnitřní božskou jiskru. Celý tento široký proud v rámci helénské myšlení spojoval v sobě různé prvky a výseče z více náboženství (tzv. synkretismus) a jejich textů a z jejich rituálů a nabýval řady podob včetně podoby židovské, židokřesťanské i pohanokřesťanské. Setkání s gnózí znamenalo také potřebu prvňích teologických definic a vyjádření, popř. formulací vyznání a také křesťanské uznání Starého zákona a jeho osobního živého a jednajícího Boha. Křesťanští apoštolové a otcové však hodlali svůdným námluvám s gnózí odolat a ozvuky jejich polemik nacházíme v textu Nového zákona.

☒ *Jakub Smrčka, farnost Tábor*

mapa převzata z <http://www.ntcanon.org/mapbig.shtml>

Co lidé očekávají od církví a jak se staví k církevním restitucím

Církev si vždy jednou za čas klade vnitřně i v médiích otázku, co od ní vlastně lidé očekávají a jakým směrem by se nevěsta Kristova měla dále ubírat. Na část otázek se pokusil odpovědět průzkum Centra pro výzkum veřejného mínění, který se uskutečnil v září tohoto roku.

Většina Čechů má očekávání ve dvou základních oblastech: poskytování duchovní opory a charitativní činnost. Naopak moc nás asi nepřekvapí, že s návrhem na majetkové vyrovnání státu s církvemi souhlasí jen menšina populace, konkrétně jen 1/6 obyvatel. Lidé se totiž neztotožňují se zamýšlenou podobou návrhu. Dvě třetiny veřejnosti si navíc ani nemyslí, že by restituce zlepšily vnímání církví ve společnosti. Potřeba církví coby duchovní opory lidí vnímá 67 % občanů. Podle 59 % je jejich důležitým úkolem péče o staré a nemocné, a podle poloviny i o chudé. Nezanedbatelných 40 % obyvatel má za, že církve jsou potřebné pro dobrou morálku společnosti. Na druhou stranu jen každý čtvrtý Čech soudí, že jsou potřebné pro správnou výchovu dětí nebo jejich vzdělávání. O samotnou problematiku navrácení církevního majetku se zajímá přes 40 % lidí, ale jen 16 % lidí souhlasí s navrženým zákonem o majetkovém vyrovnání s církvemi, oproti tomu 65 % s ním nesouhlasí. Největší diskuse u tohoto zákona vyvolává otázka rozsahu vyrovnání. Nejvíce lidí (60 %) si myslí, že se církvím nemá vracet nic nad rámec majetku již vydaného. Podle třetiny lidí by se měl vrátit majetek, který byl odňat po

25. února 1948. Podle 12 % by církve měly dokonce dostat i majetek zabavený před tímto datem. Téměř 20 % občanů se domnívá, že by se měl vrátit veškerý dochovaný nemovitý majetek, a podle 17 % by jim měla být vyplacena i finanční náhrada za nemovitý majetek, který už nelze vrátit. Podle průzkumu se většině občanů nelíbí představa, že stát má vůči církvím finanční závazky a musí jim vyplácet peníze. Dvě třetiny dotázaných si myslí, že navrhované finanční náhrady jsou vysoké, že návrh neoprávněně zvýhodňuje církve proti ostatním restituentům nebo si církve mají peníze na svou činnost obstarávat samy. Naopak stav, aby duchovní byli i nadále placeni ze státních peněz, podporuje jen každý pátý Čech.

Zajímavé z pohledu církví alarmující je zjištění, že 29 % dotázaných si také myslí, že zabavení církevního majetku v roce 1948 bylo spravedlivé! Stejný počet lidí je naopak přesvědčen, že vrácení takto získaného majetku je morální povinností české společnosti. Podle dvou třetin veřejnosti je však sporné, jestli církve nárokováný majetek skutečně vlastnily.

Větší zájem o problematiku vrácení církevního majetku mají hlavně lidé starší 60 let, vysokoškoláci a ti, kteří nedůvěřují církvím a nesouhlasí s návrhem zákona o vyrovnání s církvemi. S návrhem častěji souhlasí věřící, důvěřující církvím a pravicově orientovaní lidé. Zajímavé je i zjištění, že i mezi věřícími patří ti, kteří s návrhem zákona o církevních restitucích souhlasí k menšině.

☒ *na základě údajů zveřejněných
CVVM zpracoval Jiří J. Konvalina*

Zprávy

Novoroční bohoslužba bude v České televizi

Tradiční přímý přenos novoroční bohoslužby bude tentokrát z našeho starokatolického chrámu sv. Vavřince v Praze na Petříně. Přímý přenos ekumenické slavnosti bude vysílat Česká televize na programu ČT2 od 18 hodin.

Mateřské centrum Jonáš u varnsdorfských starokatolíků má za sebou první rok

Ve čtvrtek 4. 10. 2012 se k oslavám prvního výročí provozu MČ Jonáš sešli varnsdorfská starokatolíci a jejich přátelé. Byl to příjemný zážitek. Netradiční oslava se konala v prostorách starokatolického kostela. Bezprostřednost dětí, příběh o Jonášovi a velrybě v podání faráře Rolanda Sollocha spolu s dětmi, veliký dort a další dobroty, maminky a tatínkové, paní učitelky a páni učitelé z gymnázia, sbor a další gratulanti, to všechno dohromady udělalo z prvních Jonášových narozenin něco neopakovatelného. Interiér mateřského centra, a také nové sociální zázemí na faře, bylo v letošním roce díky ochotným rukám a sponzorským darům rekonstruované právě pro potřeby mateřského centra.

Konference o milenianismu

Na Husitské teologické fakultě proběhla ve dnech 13. a 14. 11. 2012 konference s názvem Milenianismus. Očekávání konce světa v minulosti i současnosti/ Milenianism. Expecting the End of the World in Past and Present s mezinárodní účastí. Konference se konala v rámci širšího grantového projektu

Milenianismus v monoteistických náboženstvích: Jeho původ, současné podoby a společenská relevance, podpořeného grantovou agenturou České republiky. Konferenční sborník je připravován. Součástí projektu je i letos vydaná kolektivní monografie: Konec tohoto světa. Milenianismus a jeho místo v křesťanství a islámu, jejímiž autory jsou David Biernot, Jiří Lukeš, Bronislav Ostránský a Zdeněk Vojtíšek.

100 let baf

Němečtí starokatolíci oslavili 100. výročí založení spolku starokatolických žen BAF Bund altkatholischer Frauen. U této příležitosti se konalo slavnostní výroční setkání a byl vydán sborník.

Internationales Altkatholisches laienforum 2013

Mezinárodní setkání starokatolických laiků 2013 v Berlíně – Birkenwerderu Každý rok se setkávají aktivní starokatolíci, aby poznali starokatolíky jiných zemí, společně se modlili, vyměňovali si zkušenosti s církví a životem ve víře a poznávali prostředí hostitelské země. Téma pro rok 2013 zní: Společně ve víře. Novinkou je dvojjazyčnost laienfora, jehož

program proběhne kromě tradiční němčiny také v angličtině. V případě zájmu bychom do Berlína vyrazili o pár dní dříve a věnovali se poznávání tohoto výjimečného kulturního centra. Cena za laienforum se 4 přenocováními včetně stravování a výletů je 260 EUR na osobu. Více informací můžete získat u Ludka Elšíka či Lucie Kodišové (tel. 777 673 717, e-mail: pratele.laienfora@gmail.com).

Getsemanské olivovníky jsou staré 900 let a odolné proti škůdcům, zjistil odborný výzkum

Olivové stromy z Getsemanské zahrady mají stejnou sestavu genů a po staletí vykazují překvapivou odolnost vůči virům a bakteriím, to jsou výsledky výzkumu iniciovaného Kustodii Svaté země. Osmici prastarých olivovníků v místech spojených s Ježíšovým utrpením je zhruba 900 let, je však docela dobře možné, že jejich kořeny sahají daleko hlouběji do dějin tohoto místa. Překvapivá zjištění byla představena na tiskové konferenci Vatikánského rozhlasu.

Všech osm stromů je stejných, geneticky identických. Z výzkumu vyplývá, že byly zasaženy člověkem, nevyrostly spontánně. Data jejich kmenů ukazuje do 12. století. Nicméně nelze vyloučit, že kořeny mohou být starší. Přímou zázračnou však je to, že nebyly napadeny žádnými škůdci, nemají žádný virus nebo nebezpečné bakterie, které mohou působit deformace nebo uhynutí rostlin. Ani v půdě nejsou žádní paraziti a jiné znečištění, říká koordinátor výzkumu, prof. Antonio Cimato. Projekt na ochranu těchto vzácných stromů se odvíjí především od jejich symbolického významu. Vedle památky na Ježíšovo utrpení totiž připomínají také život křesťanů na těchto místech. (Zdroj: christnet.cz)

Církevní restituce byly schváleny

Ve čtvrtek 22. 11. 2012 se stal platným zákon o finančním vyrovnání státu s církvemi a náboženskými společnostmi. Zákon, který schválila poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, čekal na podpis prezidenta Václava Klause. Ten však zákon nepodepsal ani nevetoval, a tak se po uplynutí zákonné lhůty stal zákon platným. Někteří opoziční poslanci se však již nechali slyšet, že zákon napadnou u Ústavního soudu ČR.

Církev a náboženské společnosti podle zákona dostanou majetek v hodnotě 75 miliard korun a finanční odškodnění ve výši dalších 59 miliard. Zároveň bude 17 let probíhat přechodné období, během kterého se bude snižovat církvím příspěvek od státu. V roce 2030 by měly být církve zcela soběstačné. O tom, co bude schválení zákona konkrétně znamenat pro Starokatolickou církev v ČR, přineseme informaci v příštím čísle.

Z archivu Communia

SLOVO NA CESTU

"VŠECHNO MŮJÍ V KRISTU, KTERÝ MI DÁVÁ ŽÍVOT."

Dušan Hejbal
biskup Starokatolické církve v ČR

PASTÝŘSKÝ LIST K VÁNOČNÍM SVÁTKŮM 1997

Sestry a bratři,

v lidském životě jsou chvíle, kdy nechceme být sami. Většinou se chceme podílit o bolest, kterou sami neuneseme. Je ale pár dní v roce, kdy je tomu naopak: chceme se podílit o radost. A to jsou Vánoce.

Slavíme událost, která se stala před téměř dvěma tisíciletími, a myslíme na noc, která nás dodnes naplňuje svým světlem. Narodil se nám dnes Spasitel! V poselství Vánoce je skryta hloubka tajemství naší víry: "Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi."

Věčné Boží Slovo vstoupilo do našeho života. Narodzením Ježíše Krista začala platit definice: Bůh je láska.

Radost a pokoj - to jsou klíčová slova vánočního poselství. Radost a pokoj - to jsou hodnoty, které nám chybějí. My jsme takoví uštvání a nemáme na nic čas. Radost se nám sevklá na pár hodin vánoční pohody, tak trochu na povět, a většina našich dnů je všedních. A pokoj? Pokoj, který přináší betlémské Dítě, není dohoda o neútočení, o vánočním příměří. Že si teď přestaneme zdívat, pomlouvat se a škodit, že si budeme hrát na Vánoce. Jeho pokoj je pevná půda pod vrstvami nervozity, neklidu a nejistoty. "Proto se stal Bůh člověkem, aby se člověk stal Bohem," říká s nadsázkou středověká mystika. Pro nás to znamená účtu k životu a k posvácení mezilidských vztahů. Téměř dvě tisíciletí uplynulo a mnoho se nezměnilo. Platí slova andělů, která zmla nad betlémským přílehm? Platí i v době strachu z budoucnosti, v době odcození lidí, větě a bezohlednosti, v době vytunelovaných bank i srdcí, v době naší?

Křesťanství není knoflík automatu, z něhož po stisknutí vyspade lepší svět a lepší lidé. Kristus svým příchodem vyvedl člověka z izolace, z úzkosti a strachu. Stal se našim bratrem a udělal z nás rodinu. Nad Betlémem opravdu andělé zvěstovali pokoj, ale toto přání bylo podmněno výzvou: "Sláva na výsostech Bohu." Má-li se něco změnit na zemi, v naší vlasti, má-li se něco změnit v nás a mezi námi, pak jedně v takové atmosféře, kde platí: "Sláva na výsostech Bohu."

V zástupu těch, kteří se přišli poklonit Dítěti, které se z lásky Boží k nám muselo narodit stranou lidského zájmu - v chlévě za městem, jež mělo o jednu otevřenou dveře mít, přicházíme i my, starokatolíři: křesťané. S vědomostí za to, že Bůh nám v Kristu ukázal svou lidskou tvář. Protože v Kristu se to všechno propojuje. Lásko, pokoj a radost. To je všechno, co potřebujeme k životu. To je všechno, po čem člověk touží, po čem touží vyvelouý národ a nakonec to přehlédl, to po čem toužíme my, a nejenom o Vánoce, a někdy to také přehlédneme. Ale on to s námi nřvzdává. To je totiž láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že On si zamiloval nás. A tak se vánoční zvěsti přenáš i do všedních dnů našeho života. Protože svátočnost Vánoce nesmí nikdy skončit, její důvod stále trvá - Boží se spojilo s lidským - už navrvalo.

Přeji Vám, milované sestry a milovaní bratři, požehnané Vánoce a ve všech dnech nového roku 1998 - LÁSKU, POKOJ A RADOST!

Váš bratr

Čtělňa bysem

Kateřina Kotaučová

řervenou sukni
čokládou
oteřavátko
hračky
jist, spát
a modlit se

Poslechti slavitky
navěkat korálky
třhat nitě
a nehat

Odpoučt
být smutná
vdát se
zabit - nezabit
čtít, opusit
a modlit se

To bych chtěla!

anketa

1. Jaká je starokatolická liturgie?
2. Měly by se při bohoslužbě používat zvonečky?
3. Co pro Vás znamená a jakým způsobem prožíváte psm?

Karel Čada, 18 let, farmos Praha

1. Mne osobně se líbí. Atmosféra na bohoslužbě mi přijde živější než třeba u římskokatolické církve, ale na druhé straně je stále tradiční.

2. Ano.

3. Důvod, nikdy jej nemohu prožit tak, jak bych si představoval. Celý psst jsem v rozpacích, kdy se pohybují mezi ideálem - státa duchovním cvičením, mudiťby, meditace a rozjímání - a tou realitou, které se musím demě vřnovat.

Dana Suchá, 23, Pacov

1. Starokatolická liturgie je ostvojuje a myslím, že i přijatelná pro většinu lidí.

2. Myslím, že ano. Spousta lidí je na to zvyklá. Teu význam byl pro lidi, aby ve velkých kostelích věděli, že se pozdvihuje... Neměly by to být problém a klidně bych to iolo zůstala.

3. Psst je především zamýšlení se nad nadcházejícími svátky. Je to období, kdy se snažím více přemýšlet o Bohu a třeba se snažím si něco odpsnat (kafurka, jíllo apod.)

Dana Hejbalová, 7, Praha

1. Skvělá!

2. Zvonit by se mělo vždy a všude... a bezky. Neumím se zvonit tolik jako ve Vidni, ale zvonit by se mělo.

3. Psstní období je pro mě především období práce. Ji si myslím, že polovina lidstva to dobře chápe.

Iva Ondráčková, 7, Praha

1. Starokatolická liturgie mě oslovuje především tím, že je velmi blízká liturgi římskokatolické. Více se mi líbí zpěv s varhanami než s kytarou a zpěv polyfonní než zpěv monokorálních psstů.

2. Totu jde muma mě, není to pro mě důležitě.

3. S postupujícími lety pro mě znamená psst čím dál více a snažím se ho prozivat tak, že si alespoň občas najdu chvíli ke spojení a zamýšlení.

Jitka Valentová, 37

1. Starokatolická liturgie mi mě působí lepšími dojmy než tradiční katolická, ale nejraději sem chodím kvůli zpěvu.

2. Zvonění měitě ke kostelu a mši patří.

3. Teprve zvonění s pravidelným chodem do kostela, ale psstím se pravidelně při novalim a řídím se přírodními zákonitostmi.

Jan Lášek, 42, Praha

1. Velmi dobrá, vystihuje ducha doby.

2. Samozřejmě, že ano, protože to patří k tradici západní církve.

3. Zamýšlení sám nad sebou, nad Kristovými muky a koncentrací se na to, co vlastně má přijít potom. Na radostné poselství o narození. Připravuji se na to.

Jaroslava Žilková, 59, Varnsdorf

1. Starokatolická liturgie o sobě netvrdí, že je ideální, nevytváří se nad ostatní církev. Mám pocit, že se snaží s nimi spolupracovat, sbližovat se.

2. Při mši vstá v našich kostelích a rotundách by se zvonečky rozhodně používat měly.

3. Více se nad sebou zamýšlím.

Josef König, 53, Praha

1. Starokatolická liturgie jako pojem je pro mě něco dosti neurčitého, poněvadž je vícero starokatolických církví a u nich jsou různé odlišnosti. Je tedy nutné přidat přívlastek, o kterou zemi se jedná. Otázka pravděpodobně sněhuje k liturgi v ČR. Zde je liturgie ve stadiu vývoje, je hodně zatřena římskokatolickým ritem. Je třeba, aby naše liturgie reflektovala více starokatolickou tradici. V zásadě ji hodnotím pozitivně - v současném stadiu.

2. Zásadně ne, protože je to demonstrace, duus již (v římskokatolické církvi nedovolují, křidlo o transsubstantiaci ("šup, a je tam").

3. Je to období připravy na nejvýznamnější období liturgického roku - Velikonoce. Je to období zamýšlení, sebereflexe a především pokání, které je nutné prozivat způsobem, který odpovídá dnešní době a nitu každého dotyčného.

Jan Dytrch, 22

1. V zásadě stejní jako římskokatolická.

2. Myslím, že duus je to úplně jedno. Podle mne je to již spíše věc tradice, a proto by měla rozhodnout farní obec, jak jí to vyhnuje.

3. I když st uvědomuji, že je to špatně, prožívám jej jako každé jiné období roku.

V Pelhřimově pokračuje stavba farního domu

Ne každý z našich čtenářů ví, že v Pelhřimově roste zcela nová budova, která by měla sloužit místním farníkům jako farní dům a prostor pro bohoslužby.

Pelhřimovské farníky od počátku vzniku obce trápily nedostatečné prostory, které bránily dalšímu rozvoji obce, navíc v roce 2006 ztratili prostory pro konání bohoslužeb. Tehdy začala historie nové budovy. Díky snaze farníků se podařilo koupit starý dům za cenu pozemku blízko centra města. Oprava budovy by se velmi prodražila, proto se celá zbourala a staví se nová.

V současné době stojí její přízemní část, která je zakonzervována, a pokračování stavby bude záviset na finančních prostředcích. Doposud se na financování podílelo ústředí Starokatolické církve v ČR a švýcarská organizace Partnersein.

Velkou měrou se na stavbě domu podíleli sami farníci a jim patří velký dík.

Na konci této zprávy, bych si dovolil krátkou poznámku. Vzpomínám na dětskou písničku „Muž moudrý staví dům svůj na skále...“ Při stavbě našeho farního domova jsme natrefili na skutečnou skálu, která velmi potrápila nejen architekta, ale především ty, kteří museli centimetr po centimetru kovat do tvrdého kamene. Budova postavena na takové skále má snad ty nejlepší základy. V současné době jsem přesvědčen, že místo, které jsme našli pro sídlo farnosti Pelhřimov, bylo zvoleno správně, dle slov výše citované písničky.

✉ Grzegorz Żywczok, farář
v Pacově a Pelhřimově

